

NÄR DU SKA BEHANDLAS FÖR FOTVÅRTOR

Vad är vårtor?

Vårtor är en mycket vanligt förekommande hudinfektion orsakad av humant papillomvirus (HPV).

Vårtor kan variera i storlek (1 mm-1 cm) och utseende, men är platta när de förekommer på fötterna. De sitter oftast längst fram på fotsulan eller på hälen. Om man tittar närmre på en fotvårta ser man små svarta prickar i den. De kallas ibland vårtrötter, men är egentligen små blödningar i vårtan på grund av trycket när vi står och går på dem.

Vårtor förekommer antingen en och en eller i grupper av flera som växer ihop, så kallade mosaikvårtor.

Utan behandling kan vårtor försvinna på några år. Men de kan vara besvärande, och särskilt vårtor under fötterna kan ömma när man står på dem. Därför rekommenderas behandling.

Vad är kryokirurgi?

En effektiv behandlingsmetod för att avlägsna fotvårtor är att förstöra det infekterade hudlagret genom frysning. Denna metod kallas även kryokirurgi och har använts för behandling av hudförändringar i runt 100 år.

”Kryo” och ”kirurgi” är de grekiska orden för ’kyla’ respektive ’handarbete’.

Eftersom hudens yttersta lager är mycket känsligare för temperaturförändringar än de djupare lagren är det möjligt att frysa det angripna hudlagret utan att skada den friska underliggande huden.

Kryokirurgisk behandling

Hydrozid® är en kryokirurgisk behandling som bland annat är effektiv mot fotvårtor.

Hydrozid® innehåller gasen norfluran. När den sprejas på vårtan under kort tid genererar den en temperatur på runt -50°C, som förstör den virusinfekterade huden.

Vissa vårtor kan vara särskilt resistenta mot behandling. Även kryokirurgi kan kräva upprepade behandlingar. I dessa fall rekommenderas det att behandla igen efter 1-2 veckor.

I vissa fall kan kryokirurgi orsaka pigmentförändringar i huden, även om detta är ovanligt för fotvårtor. Det betyder att ljus hy kan bli ljusare i det behandlade området (hypopigmentering), medan mörk hy kan bli mörkare i det behandlade området (hyperpigmentering) efter avslutad behandling. Dessa förändringar är ofta tillfälliga men kan i vissa fall vara permanenta.

Före behandlingen

För att garantera bästa möjliga resultat av behandlingen skrapar behandlaren av det översta hudlagret från vårtan före behandlingen.

Det förtjockade hudlagret över vårtan bevarar kroppsvärmen och minskar effekten av kryokirurgins låga temperaturer. Det är därför det översta hudlagret ska skrapas bort före behandlingen. Lätt blödning kan förekomma vid skrapningen, vilket är helt normalt och kan bidra till att aktivera immunförsvaret och neutralisera HPV-viruset.

Under behandling

Det behövs ingen bedövning under behandlingen.

Hydrozid® sprejas direkt på vårtan i sex sekunder. Det framträder då en kritvit fläck i det frysta området. När vårtan inte är vit längre har det frysta området tinat och behandlingen kan upprepas. Behandlingen upprepas totalt sex gånger, i sex sekunder varje gång, vilket ger en total behandlingstid på 36 sekunder. Behandlaren kommer att följa upp och utvärdera ditt individuella behandlingsbehov.

Om du får behandling för mer än en vårta behandlas de samtidigt, medan de frysta områdena på de andra vårtorna tinar.

Behandling med så låga temperaturer kan orsaka en lätt stickande eller svidande känsla medan vårtan fryses. Denna känsla avtar när behandlingen avslutas.

Efter behandling

Det behandlade området kan bli lite irriterat, rött, ömt och svullet direkt efter behandlingen.

Det rekommenderas att hålla det behandlade området rent och torrt.

Klåda kan förekomma till följd av läkeprocessen. För att minska risken för smitta bör du inte klia eller pilla på det behandlade området.

Små blåsor kan även bildas i det behandlade området. För att minska risken för smitta bör du inte sticka hål på blåsorna. Om blåsorna ändå spricker ska området rengöras med en mild oparfymrad tvål varje dag och skyddas med ett plåster vid behov.

Undvik att smitta andra

Vårtviruset är väldigt smittsamt. Hudcellerna på vårtan släpper ifrån sig tusentals virusmittade celler varje dag, vilket möjliggör smitta genom direktkontakt med andra eller via kontakt med föremål. Det är även vanligt att smitta sig själv genom att överföra vårtviruset till andra delar av kroppen.

Perioden från smittotillfället tills dess att en synlig vårta bildas, kan vara flera månader. Detta gör det nästintill omöjligt att ta reda på smittkällan.

Du bör därför vara särskilt försiktig i gemensamma bad och duschar, på till exempel simhallar och träningsanläggningar. Våt hud är nämligen mer mottaglig för den smitta som en infekterad person överför till golvet. Särskilt känslig för smitta är du om du har små sprickor eller sår på fotsulorna.

- Undvik därför att gå på blöta golv utan sandaler eller annat skydd. Du kan dock utan besvär nyttja simbassänger, jacuzzi och liknande, eftersom vårtor inte smittar genom klorerat vatten.
- Se till att ha torra strumpor och skor.
- Dela inte din handduk, rakhyvel, nagelsax eller andra föremål som kan ha varit i kontakt med vårtan med andra.
- Rör inte dina egna eller någon annans vårtor, då virusinfekterade celler kan fastna under dina naglar och föras vidare.